

ORDIN ADMINISTRATIE PUBLICA 1101/2016	<i>Vigoare</i>
Emitent: Ministerul Sanatatii Domenii: Asistenta sanitara	M.O. 791/2016
Ordin privind aprobarea Normelor de supraveghere, prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale in unitatile sanitare.	

M.Of.Nr.791 din 7 octombrie 2016

ORDIN Nr. 1.101

privind aprobarea Normelor de supraveghere, prevenire

si limitare a infectiilor asociate asistentei

medicale in unitatile sanitare

Vazand Referatul de aprobare nr. V.V.V. 4.289 din 30 septembrie 2016, intocmit de Directia generala de asistenta medicala si sanatate publica din cadrul Ministerului Sanatatii, avand in vedere prevederile art. 8 alin. (1) lit. a) si art. 166 din Legea [nr. 95/2006](#) privind reforma in domeniul sanatatii, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, in temeiul prevederilor art. 7 alin. (4) din Hotararea Guvernului [nr. 144/2010](#) privind organizarea si functionarea Ministerului Sanatatii, cu modificarile si completarile ulterioare,

ministrul sanatatii emite urmatorul ordin:

Art. 1. - (1) Se aproba Normele de supraveghere, prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale in unitatile sanitare, prevazute in anexele nr. 1-4, care fac parte integranta din prezentul ordin.

(2) Normele prevazute la alin. (1) cuprind:

- a)** Organizarea activitatilor de supraveghere, prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale in unitatile sanitare publice si private cu paturi - anexa nr. 1;
- b)** Supravegherea si raportarea infectiilor asociate asistentei medicale - anexa nr. 2;
- c)** Metodologia de supraveghere a expunerii accidentale a personalului care lucreaza in domeniul sanitar la produse biologice - anexa nr. 3;
- d)** Precautiunile standard - masuri minime obligatorii pentru prevenirea si limitarea infectiilor asociate asistentei medicale - anexa nr. 4.

Art. 2. - Definitii de caz utilizate pentru supravegherea infectiilor asociate asistentei medicale sunt cele prevazute in Decizia 2012/506/UE.

Art. 3. - Depistarea/Identificarea, inregistrarea si declararea/raportarea infectiilor asociate asistentei medicale de catre orice unitate sanitara sunt obligatorii.

Art. 4. - Fiecare unitate sanitara elaboreaza anual un program propriu de supraveghere, prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale.

Art. 5. - Fondurile necesare indeplinirii activitatilor din programul prevazut la art. 4 vor fi asigurate din bugetul de venituri si cheltuieli al unitatii si vor fi afisate pe site-ul unitatii, defalcate pe tip de cheltuieli (teste screening pacienti, teste de autocontrol, dezinfectanti, controlul microbiologic al personalului etc.).

Art. 6. - Costurile aferente activitatilor de supraveghere, prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale se vor regasi in valoarea serviciilor medicale decontate de fiecare platitor/asigurator/finantator aflat in relatie contractuala cu unitatile sanitare, pentru fiecare dintre pacientii eligibili asistati.

Art. 7. - In toate unitatile sanitare activitatea de supraveghere, prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale face parte din obligatiile profesionale ale personalului si va fi inscrisa in fisa postului fiecarui salariat.

Art. 8. - Orice dauna adusa pacientilor prin nerespectarea prevederilor prezentului ordin sau a normativelor profesionale privind asigurarea calitatii asistentei medicale acordate pacientilor in scopul prevenirii infectiilor asociate asistentei medicale atrage responsabilitatea individuala sau, dupa caz, institutionala, in conditiile prevazute de legislatia in vigoare.

Art. 9. - Directiile/Serviciile de specialitate din cadrul Ministerului Sanatatii, Institutul National de Sanatate Publica, directiile de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti, precum si unitatile sanitare din sistemul public si privat vor duce la indeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 10. - La data intrarii in vigoare a prezentului ordin se abroga Ordinul ministrului sanatatii publice [nr. 916/2006](#) privind aprobarea Normelor de supraveghere, prevenire si control al infectiilor nosocomiale in unitatile sanitare, publicat in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 759 din 6 septembrie 2006.

Art. 11. - Prezentul ordin se publica in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

Ministrul sanatatii,
Vlad Vasile Voiculescu

Bucuresti, 30 septembrie 2016.
Nr. 1.101.

ANEXA Nr. 1

**Organizarea activitatilor de supraveghere, prevenire si limitare
a infectiilor asociate asistentei medicale in unitatile
sanitare publice si private cu paturi**

CAPITOLUL I
Dispozitii generale

1. Unitatile sanitare publice si private cu paturi asigura organizarea si functionarea serviciilor/compartimentelor de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale, dupa cum urmeaza:

a) la nivelul tuturor unitatilor sanitare cu paturi, de stat sau private, se organizeaza servicii/compartimente specializate de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale;

b) activitatea serviciilor/compartimentelor este asigurata prin personal propriu, angajat in acest scop, sau prin contractarea de prestari de servicii specifice cu directia de sanatate publica judeteana si a municipiului Bucuresti, sau cu furnizori privati care ofera servicii de consultanta de epidemiologie;

c) serviciul/compartimentul trebuie sa aiba in componenta cel putin un medic epidemiolog, cu functie/atributii de sef serviciu/coordonator compartiment si membru in Comitetul director al unitatii sanitare, direct subordonat managerului unitatii;

d) seful serviciului/coordonatorul compartimentului va fi autorizat prin decizie administrativa a managerului atat pentru verificarea modului de respectare a protocoalelor si procedurilor de prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale, cat si pentru a propune managerului sanctiuni administrative pentru tot personalul unitatii sanitare cu abateri de la acestea;

e) in cadrul serviciului/compartimentului trebuie asigurata functia de responsabil al politicii de utilizare a antibioticelor de catre un medic de boli infectioase incadrat la unitatea sanitară sau prin contractarea de prestari de servicii specifice, iar in lipsa acestuia de catre un medic clinician care a absolvit un curs de perfectionare profesionala in domeniu;

f) serviciul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale se va constitui cu minimum 5 posturi, compartimentul se va constitui cu minimum 3 posturi, iar in cadrul unitatilor sanitare cu paturi cu o capacitate redusa (sub 50 de paturi) va fi desemnata o persoana, medic epidemiolog sau medic boli infectioase;

g) in cadrul serviciului/compartimentului se va asigura 1 post de asistent medical cu pregatire postliceala de profil sau de asistent medical generalist care a absolvit un curs de perfectionare profesionala in domeniu, la 250 de paturi;

h) in cadrul serviciului/compartimentului se vor asigura cel putin un medic epidemiolog si cel putin un medic boli infectioase la 400 de paturi.

2. Unitatile sanitare publice si private cu paturi vor raspunde pentru activitatile de supraveghere, prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale, prin asumarea responsabilitatii profesionale si juridice, in conformitate cu legislatia.

3. In toate unitatile sanitare cu paturi se va infiinta Comitetul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale, din care vor face parte: seful serviciului/compartimentului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale, medicul responsabil de politica de utilizare a antibioticelor, directorul medical, directorul de ingrijiri, dupa caz, farmacistul, microbiologul/medicul de laborator din laboratorul propriu sau desemnat de laboratorul cu care unitatea are contract, toti sefi de sectie. Comitetul este condus de seful serviciului/coordonatorul compartimentului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale si are obligatia de a se intalni trimestrial sau la nevoie pentru analiza situatiei si elaborarea de propuneri catre Comitetul director.

4. Unitatile sanitare ambulatorii de specialitate cu paturi, de spitalizare de zi, centrele multifunctionale, unitatile sanitare de asistenta medico-sociala, sanatoriile, alte tipuri de unitati sanitare, indiferent de forma de organizare, vor desemna, din personalul propriu, un medic care a absolvit un curs de perfectionare profesionala in domeniu, responsabil pentru

activitatile specifice de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale, cu activitate de 0,5 norma, in conformitate cu legea.

5. Indrumarea metodologica a personalului si a activitatilor desfasurate in cadrul serviciului/compartimentului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale din unitatile sanitare publice se realizeaza de catre compartimentul de specialitate din cadrul directiilor de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti.

6. Interventia si expertiza de specialitate, in cazul unor focare epidemice sau situatii de risc declarat, sunt asigurate, la solicitarea unitatii sau prin autosesizare, de catre compartimentele/structurile specializate ale directiilor de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti, cu titlu de gratuitate, cu finantare din bugetul de stat, din venituri proprii sau din fonduri ale programului national de sanatate, dupa caz.

CAPITOLUL II

Atributiile unitatii sanitare in activitatea de supraveghere,
prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale

1. Atributiile Comitetului director al unitatii sanitare:

a) organizeaza Comitetul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale si elaboreaza regulamentul de functionare al acestuia;

b) se asigura de organizarea si functionarea serviciului/compartimentului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale si/sau realizarea contractelor de furnizare de prestari servicii specifice;

c) aproba planul anual de activitate pentru supravegherea, prevenirea si limitarea infectiilor asociate asistentei medicale;

d) asigura conditiile de implementare a prevederilor planului anual de activitate pentru supravegherea, prevenirea si limitarea infectiilor asociate asistentei medicale;

e) efectueaza analiza anuala a indeplinirii obiectivelor planului de activitate;

f) verifica si aproba alocarea bugetului aferent derularii activitatilor din planul anual de activitate pentru supravegherea, prevenirea si limitarea infectiilor asociate asistentei medicale;

g) se asigura de imbunatatirea continua a conditiilor de desfasurare a activitatilor de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale si a dotarii tehnico-materiale necesare evitarii sau diminuarii riscurilor;

h) se asigura de derularea legala a achizitiilor si aprovizionarea tehnico-materiala, prevazute in planul de activitate sau impuse de situatia epidemiologica din unitate, in vederea diminuarii ori evitarii situatiilor de risc sau limitarii infectiilor asociate asistentei medicale;

i) deliberaza si decide, la propunerea Colegiului Medicilor din Romania, in urma sesizarii pacientilor sau in urma autosesizarii in privinta responsabilitatii institutionale ori individuale a personalului angajat/contractat, pentru fapte sau situatii care au dus la lezarea drepturilor ori au prejudiciat starea de sanatate a asistatilor prin infectii asociate asistentei medicale;

j) asigura dotarea necesara organizarii si functionarii sistemului informational pentru inregistrarea, stocarea, prelucrarea si transmiterea informatiilor privind infectiile asociate asistentei medicale in registrul de monitorizare a infectiilor asociate asistentei medicale al unitatii;

k) asigura conditiile de ingrijire la pacientii cu infectii/colonizari cu germeni multiplurezistenti.

2. Atributiile managerului unitatii sanitare:

- a)** raspunde de organizarea serviciului/compartimentului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale, in conformitate cu prevederile prezentului ordin;
- b)** participa la definitivarea propunerilor de activitati si achizitii cuprinse in planul anual al unitatii pentru supravegherea si limitarea infectiilor asociate asistentei medicale;
- c)** raspunde de asigurarea bugetara si achizitia de bunuri si servicii aferente activitatilor cuprinse in planul anual aprobat pentru supravegherea, prevenirea si limitarea infectiilor asociate asistentei medicale;
- d)** raspunde de infiintarea si functionarea registrului de monitorizare a infectiilor asociate asistentei medicale al unitatii;
- e)** raspunde de organizarea activitatii de screening al pacientilor in sectii de terapie intensiva si in alte sectii cu risc pentru depistarea colonizarilor/infectiilor cu germeni multiplerezistenti, in conformitate cu prevederile programului national de supraveghere si control al infectiilor asociate asistentei medicale;
- f)** raspunde de organizarea anuala a unui studiu de prevalenta de moment a infectiilor nosocomiale si a consumului de antibiotice din spital;
- g)** raspunde de afisarea pe site-ul propriu al unitatii a informatiilor statistice (rata trimestriala si anuala de incidenta, rata de prevalenta, incidenta trimestriala si anuala defalcata pe tipuri de infectii si pe sectii) privind infectiile asociate asistentei medicale, a rezultatelor testelor de evaluare a eficientei curateniei si dezinfectiei, a consumului de antibiotice, cu defalcarea consumului antibioticelor de rezerva;
- h)** raspunde de organizarea inregistrarii cazurilor de expunere accidentala la produse biologice in registrele infiintate pe fiecare sectie/compartiment si de aplicarea masurilor de vaccinare a personalului medico-sanitar;
- i)** raspunde de aplicarea sanctiunilor administrative propuse de seful serviciului/compartimentului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale al unitatii;
- j)** controleaza si raspunde pentru organizarea serviciului/compartimentului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale al unitatii sau, dupa caz, pentru contractarea responsabilului cu prevenirea infectiilor asociate asistentei medicale, in directa subordine si coordonare;
- k)** analizeaza si decide solutii de rezolvare, dupa caz, alocare de fonduri ca urmare a sesizarilor serviciului/compartimentului specializat, in situatii de risc sau focar de infectie asociate asistentei medicale;
- l)** verifica si aproba evidenta informatiilor transmise esaloanelor ierarhice, conform legii sau la solicitare legala, aferente activitatii de supraveghere, depistare, diagnostic, investigare epidemiologica, si masurile de limitare a focarului de infectie asociata asistentei medicale din unitate;
- m)** solicita, la propunerea sefului serviciului/coordonatorului compartimentului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale/medicului responsabil sau din proprie initiativa, expertize si investigatii externe, consiliere profesionala de specialitate si interventie in focare;
- n)** angajeaza unitatea pentru contractarea unor servicii si prestatii de specialitate;
- o)** reprezinta unitatea in litigii juridice legate de raspunderea institutiei in ceea ce priveste infectiile asociate asistentei medicale, inclusiv in cazul actionarii in instanta a persoanelor fizice, in cazul stabilirii responsabilitatii individuale.

3. Atributiile directorului medical:

- a)** se asigura si raspunde de aplicarea in activitatea curenta a procedurilor si protocoalelor de prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale, a standardelor de sterilizare si sterilitate, asepsie si antisepsie, respectiv a normelor privind cazarea, alimentatia si conditiile de igiena oferite pe perioada ingrijirilor acordate;

b) pentru spitalele care nu indeplinesc conditiile legale de a avea director de ingrijiri, functia acestuia este preluata de directorul medical, care va avea si responsabilitatile acestuia;

c) raspunde de raportarea la timp a infectiilor asociate asistentei medicale si implementarea masurilor de limitare a acestora;

d) raspunde de respectarea politicii de utilizare a antibioticelor in unitatea sanitara;

e) implementeaza activitatea de screening al pacientilor in sectii de terapie intensiva si alte sectii cu risc pentru depistarea colonizarilor/infectiilor cu germeni multiplurezistenti in conformitate cu prevederile programului national de supraveghere si control al infectiilor asociate asistentei medicale;

f) controleaza si raspunde pentru derularea activitatilor proprii ale serviciului/compartimentului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale;

g) controleaza respectarea procedurilor si protocoalelor implementate pentru supravegherea, prevenirea si limitarea infectiilor asociate asistentei medicale de la nivelul sectiilor si serviciilor din unitate, in colaborare cu medicii sefi de sectie;

h) organizeaza si controleaza evaluarea imunizarii personalului impotriva HBV si efectuarea vaccinarilor recomandate personalului din unitatea medicala respectiva (gripal, HBV, altele);

i) controleaza si raspunde de organizarea registrelor de expunere accidentala la produse biologice pe sectii/compartimente si aplicarea corecta a masurilor.

4. Atributiile directorului de ingrijiri:

a) prelucreaza procedurile si protocoalele de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale elaborate de serviciul/compartimentul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale cu asistentele sefe de sectie si raspunde de aplicarea acestora;

b) raspunde de implementarea si respectarea precautiunilor standard si specifice la nivelul unitatii sanitare;

c) raspunde de comportamentul igienic al personalului din subordine, de respectarea regulilor de tehnica aseptica de catre acesta;

d) controleaza respectarea circuitelor functionale din spital/sectie;

e) verifica starea de curatenie din sectii, respectarea normelor de igiena si controleaza respectarea masurilor de aseptie si antisepsie;

f) propune directorului economic/financiar-contabil planificarea aprovizionarii cu materiale necesare prevenirii infectiilor asociate asistentei medicale, elaborata de sectiile spitalului, cu aprobarea sefului serviciului/coordonatorului compartimentului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale;

g) supravegheaza si controleaza activitatea blocului alimentar in aprovizionarea, depozitarea, prepararea si distribuirea alimentelor, cu accent pe aspectele activitatii la bucataria dietetica, lactariu, biberonerie etc.;

h) supravegheaza si controleaza calitatea prestatilor efectuate la spalatorie;

i) constata si raporteaza serviciului/compartimentului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale si managerului spitalului deficiente de igiena (alimentare cu apa, instalatii sanitare, incalzire) si ia masuri pentru remedierea acestora;

j) verifica efectuarea corespunzatoare a operatiunilor de curatenie si dezinfectie in sectii;

k) coordoneaza si verifica aplicarea masurilor de izolare a bolnavilor cu caracter infectios si a masurilor pentru supravegherea contactilor, in conformitate cu ghidul de izolare elaborat de seful serviciului/coordonatorul compartimentului de prevenire a infectiilor asociate ingrijirilor medicale;

l) instruieste personalul din subordine privind autodeclararea imbolnavirilor si urmareste realizarea acestei proceduri;

m) semnaleaza medicului sef de sectie cazurile de boli transmisibile pe care le observa in randul personalului;

n) instruieste asistentele-sefe asupra masurilor de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale care trebuie implementate si respectate de vizitatori si personalul spitalului;

o) coordoneaza si verifica respectarea circuitului lenjeriei si al deeurilor infectioase si neinfectioase, depozitarea lor la nivelul depozitului central si respectarea modului de eliminare a acestora;

p) instruieste asistentele-sefe asupra echipamentului de protectie si comportamentului igienic, precum si asupra respectarii normelor de tehnica aseptica si propune masuri disciplinare in cazurile de abateri;

q) organizeaza si coordoneaza procesul de elaborare a procedurilor si protocoalelor de prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale pe sectii, in functie de manevrele si procedurile medicale identificate cu risc pentru pacienti, si se asigura de implementarea acestora;

r) raspunde de intocmirea si completarea registrului de monitorizare a infectiilor asociate asistentei medicale pe sectii si pe unitatea sanitara;

s) raspunde de intocmirea si completarea registrului de expunere accidentala la produse biologice pe sectii/compartimente;

t) organizeaza si raspunde de igienizarea tinutelor de spital pentru intreg personalul implicat in ingrijirea pacientilor, in mod gratuit si obligatoriu.

5. Atributiile directorului economic/financiar-contabil:

a) raspunde de planificarea bugetara in conformitate cu planul de activitate aprobat;

b) raspunde de asigurarea intocmai si la timp a necesarului de materiale si consumabile necesare implementarii procedurilor si protocoalelor de limitare a infectiilor asociate asistentei medicale.

6. Atributiile medicului sef de sectie:

a) organizeaza, controleaza si raspunde pentru derularea activitatilor proprii sectiei, conform planului anual de supraveghere si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale din unitatea sanitara;

b) raspunde de activitatile desfasurate de personalul propriu al sectiei, cu respectarea procedurii de declarare a infectiilor asociate asistentei medicale, elaborata de serviciul/compartimentul de prevenire a infectiilor asociate ingrijirilor medicale, in conformitate cu legislatia in vigoare;

c) raspunde de depistarea si raportarea la timp a infectiilor asociate asistentei medicale;

d) raspunde de respectarea politicii de utilizare a antibioticelor, implementata in unitatea sanitara;

e) raspunde de efectuarea de catre asistenta sefa de sectie a triajului zilnic al personalului din subordine si declararea oricarei suspiciuni de boala transmisibila catre serviciul/compartimentul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale;

f) in cazul sefilor de sectie in sectii cu risc, raspunde de derularea activitatii de screening al pacientilor pentru depistarea colonizarilor/infectiilor cu germeni multiplurezistenti, in conformitate cu prevederile programului national de supraveghere si control al infectiilor asociate asistentei medicale;

g) raspunde de luarea deciziei de izolare/tip de precautii si de aplicarea ei, impreuna cu serviciul/compartimentul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale si cu directorul medical;

h) raspunde de elaborarea procedurilor si protocoalelor de prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale pe sectie.

7. Atributiile medicului curant (indiferent de specialitate):

a) protejarea propriilor pacienti de alti pacienti infectati sau de personalul care poate fi infectat, cu respectarea ghidului de izolare elaborat de serviciul/compartimentul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale;

- b)** aplicarea procedurilor si protocoalelor implementate de serviciul/compartimentul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale;
 - c)** obtinerea specimenelor microbiologice necesare atunci cand o infectie este prezenta sau suspecta, in conformitate cu protocolul de diagnostic si cu definitiile de caz si inainte de initierea tratamentului antibiotic;
 - d)** raspunde de depistarea si raportarea la timp a infectiilor asociate asistentei medicale;
 - e)** consilierea pacientilor, vizitatorilor si a personalului in legatura cu procedurile de prevenire a transmiterii infectiilor;
 - f)** instituirea tratamentului adecvat pentru infectiile pe care le au ei insisi si implementarea masurilor instituite de serviciul/compartimentul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale pentru a preveni transmiterea acestor infectii altor persoane, in special pacientilor;
 - g)** solicitarea consultului de boli infectioase in situatiile in care considera necesar si/sau conform ghidurilor/protocoalelor locale, cu respectarea politicii de utilizare a antibioticelor, implementata in unitatea sanitara;
 - h)** respecta procedura de declarare a infectiilor asociate asistentei medicale elaborata de serviciul/compartimentul de prevenire a infectiilor asociate ingrijirilor medicale, in conformitate cu legislatia in vigoare;
 - i)** dupa caz, raspunde de derularea activitatii de screening al pacientilor in sectii de terapie intensiva si alte sectii cu risc pentru depistarea colonizarilor/infectiilor cu germeni multiplurezistenti, in conformitate cu prevederile programului national de supraveghere si control al infectiilor asociate asistentei medicale si monitorizare a utilizarii antibioticelor si a antibioticorezistentei;
 - j)** comunica infectia/portajul de germeni importanti epidemiologic la transferul pacientilor sai in alta sectie/alta unitate medicala.
- 8. Atributiile serviciului/compartimentului pentru supravegherea, prevenirea si limitarea infectiilor asociate asistentei medicale:**
- a)** organizeaza si participa la intalnirile Comitetului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale;
 - b)** propune managerului sanctiuni pentru personalul care nu respecta procedurile si protocoalele de prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale;
 - c)** seful/responsabilul contractat participa in calitate de membru la sedintele Comitetului director al unitatii sanitare si, dupa caz, propune acestuia recomandari pentru implementarea corespunzatoare a planului anual de prevenire a infectiilor, echipamente si personal de specialitate;
 - d)** elaboreaza si supune spre aprobare planul anual de supraveghere, prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale din unitatea sanitara;
 - e)** organizeaza, in conformitate cu metodologia elaborata de Institutul National de Sanatate Publica, anual, un studiu de prevalenta de moment a infectiilor nosocomiale si a consumului de antibiotice din spital;
 - f)** organizeaza si deruleaza activitati de formare a personalului unitatii in domeniul prevenirii infectiilor asociate asistentei medicale;
 - g)** organizeaza activitatea serviciului/compartimentului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale pentru implementarea si derularea activitatilor cuprinse in planul anual de supraveghere si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale al unitatii;
 - h)** propune si initiaza activitati complementare de preventie sau de limitare cu caracter de urgenta, in cazul unor situatii de risc sau al unui focar de infectie asociata asistentei medicale;
 - i)** elaboreaza ghidul de izolare al unitatii sanitare si coordoneaza aplicarea precautiilor specifice in cazul depistarii colonizarilor/infectiilor cu germeni multiplurezistenti la pacientii internati;

j) întocmeste harta punctelor și zonelor de risc pentru apariția infecțiilor asociate asistentei medicale și elaborează procedurile și protocoalele de prevenire și limitare în conformitate cu aceasta;

k) implementează metodologiile naționale privind supravegherea bolilor transmisibile și studiile de supraveghere a infecțiilor asociate asistentei medicale;

l) verifică completarea corectă a registrului de monitorizare a infecțiilor asociate asistentei medicale de pe secții și centralizează datele în registrul de monitorizare a infecțiilor al unității;

m) raportează la direcția de sănătate publică județeană și a municipiului București infecțiile asociate asistentei medicale ale unității și calculează rata de incidență a acestora pe unitate și pe secții;

n) organizează și participă la evaluarea eficienței procedurilor de curățenie și dezinfectie prin recoltarea testelor de autocontrol;

o) colaborează cu medicul de laborator pentru cunoașterea circulației microorganismelor patogene de la nivelul secțiilor și compartimentelor, cu precădere a celor multirezistente și/sau cu risc epidemiologic major, pe baza planului de efectuare a testelor de autocontrol;

p) solicită trimiterea de tulpini de microorganisme izolate la laboratoarele de referință, în conformitate cu metodologiile elaborate de Institutul Național de Sănătate Publică, în scopul obținerii unor caracteristici suplimentare;

q) supraveghează și controlează buna funcționare a procedurilor de sterilizare și menținere a sterilității pentru instrumentarul și materialele sanitare care sunt supuse sterilizării;

r) supraveghează și controlează activitatea de triere, depozitare temporară și eliminare a deșeurilor periculoase rezultate din activitatea medicală;

s) organizează, supraveghează și controlează respectarea circuitelor funcționale ale unității, circulația pacienților și vizitatorilor, a personalului și, după caz, a studenților și elevilor din învățământul universitar, postuniversitar sau postliceal;

t) avizează orice propunere a unității sanitare de modificare în structura unității;

u) supraveghează și controlează respectarea în secțiile medicale și paraclinice a procedurilor de triaj, depistare și izolare a infecțiilor asociate asistentei medicale;

v) răspunde prompt la informația primită din secții și demarează ancheta epidemiologică pentru toate cazurile suspecte de infecție asociată asistentei medicale;

w) dispune, după anunțarea prealabilă a managerului unității, măsurile necesare pentru limitarea difuziunii infecției, respectiv organizează, după caz, triaje epidemiologice și investigații paraclinice necesare;

x) întocmeste și finalizează ancheta epidemiologică a focarului, difuzează informațiile necesare privind focarul, în conformitate cu legislația, întreprinde măsuri și activități pentru evitarea riscurilor identificate în focar;

y) solicită colaborările interdisciplinare sau propune solicitarea sprijinului extern de la direcția de sănătate publică sau Institutul Național de Sănătate Publică - centru regional la care este arondat, conform reglementărilor în vigoare;

z) raportează managerului problemele depistate sau constatate în prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistentei medicale;

aa) întocmeste rapoarte cu dovezi la dispoziția managerului spitalului, în cazurile de investigare a responsabilităților pentru infecții asociate asistentei medicale.

9. Atribuțiile medicului de boli infecțioase sau medicului responsabil de politica de utilizare a antibioticelor din cadrul serviciului/compartimentului de prevenire a infecțiilor asociate asistentei medicale:

a) efectuează consulturile de specialitate în spital, în vederea diagnosticării unei patologii infecțioase și a stabilirii tratamentului etiologic necesar;

- b)** elaboreaza politica de utilizare judicioasa a antibioticelor in unitatea sanitara, inclusiv ghidurile de tratament initial in principalele sindroame infectioase si profilaxie antibiotica;
 - c)** coordoneaza elaborarea listei de antibiotice esentiale care sa fie disponibile in mod permanent in spital;
 - d)** elaboreaza lista de antibiotice care se elibereaza doar cu avizare din partea sa si deruleaza activitatea de avizare a prescrierii acestor antibiotice;
 - e)** colaboreaza cu farmacistul unitatii in vederea evaluarii consumului de antibiotice in unitatea sanitara;
 - f)** efectueaza activitati de pregatire a personalului medical in domeniul utilizarii judicioase a antibioticelor;
 - g)** ofera consultanta de specialitate medicilor de alta specialitate in stabilirea tratamentului antibiotic la cazurile internate, in cooperare cu medicul microbiolog/de laborator (pentru a se utiliza eficient datele de microbiologie disponibile);
 - h)** ofera consultanta pentru stabilirea profilaxiei antibiotice perioperatorii si in alte situatii clinice, pentru pacientii la care nu este aplicabila schema standard de profilaxie;
 - i)** coopereaza cu medicul microbiolog/de laborator in stabilirea testelor de sensibilitate microbiana la antibioticele utilizate, pentru a creste relevanta clinica a acestei activitati;
 - j)** evalueaza periodic cu fiecare sectie clinica in parte modul de utilizare a antibioticelor in cadrul acesteia si propune modalitati de imbunatatire a acestuia (educarea prescriptorilor);
 - k)** elaboreaza raportul anual de evaluare a gradului de respectare a politicii de utilizare judicioasa a antibioticelor, a consumului de antibiotice (in primul rand, al celor de rezerva) si propune managerului masuri de imbunatatire.
- 10. Atributiile laboratorului unitatii sanitare/laboratorului in contract cu o unitate sanitara:**
- a)** efectuarea testelor pentru stabilirea agentilor etiologici ai infectiilor la pacientii internati;
 - b)** efectuarea testelor de detectie a portajelor de germeni cu risc individual sau de focar epidemic dificil de controlat (multirezistenti la antibiotice);
 - c)** seful laboratorului raspunde de implementarea sistemului de asigurare a calitatii;
 - d)** seful laboratorului raspunde de elaborarea ghidurilor pentru recoltarea, manipularea, transportul si prezervarea corecta a probelor biologice, care vor fi insotite de cererea de analiza completata corect;
 - e)** seful laboratorului raspunde de elaborarea manualului de biosiguranta al laboratorului, utilizand recomandarile din Ghidul national de biosiguranta pentru laboratoarele medicale (cea mai recenta editie), in scopul evitarii contaminarii personalului si a mediului;
 - f)** seful laboratorului raspunde de intocmirea si derularea programului de instruire a personalului din subordine in domeniul specific al prevenirii si limitarii infectiilor asociate asistentei medicale;
 - g)** identificarea corecta a microorganismelor patogene; in cazul suspiciunii de infectie asociata asistentei medicale va asigura identificarea cat mai rapida a agentului etiologic al infectiilor asociate asistentei medicale din produsele patologice recoltate de la bolnavi/purtatori;
 - h)** anuntarea imediata, obligatorie, inca de la suspiciune, a rezultatelor microbiologice, respectiv a rezultatelor de identificare ulterioare a microorganismelor catre medicul curant si serviciul/compartimentul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale;
 - i)** raspunde de raportarea imediata catre serviciul/compartimentul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale a rezultatelor pozitive in urma screeningului pacientilor din sectiile cu risc pentru depistarea colonizarilor/infectiilor cu germeni multiplerezistenti;
 - j)** testeaza sensibilitatea/rezistenta la substante antimicrobiene a microorganismelor cu semnificatie clinica, utilizand metode standardizate;
 - k)** organizeaza si realizeaza baza de date privind izolatele din unitatea sanitara si rezistenta la antibiotice, pe suport electronic;

l) monitorizeaza rezultatele neobisnuite si semnaleaza riscul aparitiei unui focar de infectie asociata asistentei medicale pe baza izolarii repetate a unor microorganisme cu acelasi fenotip (mai ales antibiotip), a unor microorganisme rare ori prin izolarea unor microorganisme inalt patogene sau/si multirezistente;

m) raporteaza, in regim de urgenta, aspectele neobisnuite identificate prin monitorizarea izolarilor de microorganisme si a rezistentei la antibiotice serviciului/compartimentului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale;

n) stocheaza tulpini microbiene de importanta epidemiologica in vederea confirmarii caracterizarii si studiilor epidemiologice comparative intr-un laborator de referinta, cu respectarea reglementarilor legale privind biosecuritatea si biosiguranta.

11. Atributiile farmacistului:

a) obtinerea, depozitarea si distribuirea preparatelor farmaceutice, utilizand practici care limiteaza posibilitatea transmisiei agentului infectios catre pacienti;

b) distribuirea medicamentelor antiinfectioase cu respectarea reglementarilor privind avizarea acestei prescrieri existente in spital si tinerea unei evidente adecvate;

c) obtinerea si depozitarea vaccinurilor sau imunoglobulinelor specifice/serurilor heterologe si distribuirea lor in mod adecvat;

d) pastrarea evidentei antibioticelor distribuite departamentelor medicale;

e) raporteaza catre serviciul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale, medicului responsabil de politica utilizarii antibioticelor consumul de antibiotice pe clase si pe sectiile unitatii sanitare si participa la evaluarea tendintelor utilizarii antibioticelor;

f) colaboreaza cu medicul infectionist/clinician responsabil de elaborarea politicii de utilizare judicioasa a antibioticelor in monitorizarea consumului de antibiotice;

g) organizeaza si realizeaza baza de date privind consumul de antibiotice din unitate, pe clase de antibiotice si pe sectii/compartimente, cu calcularea DDD/100 zile spitalizare si a duratei medii a terapiei cu antibiotice per pacient internat, pe suport electronic.

12. Atributiile asistentei sefe de sectie:

a) prelucreaza procedurile si protocoalele de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale elaborate de serviciul/compartimentul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale cu personalul mediu si auxiliar din sectie si raspunde de aplicarea acestora;

b) raspunde de aplicarea precautiunilor standard si specifice de catre personalul sectiei;

c) raspunde de comportamentul igienic al personalului din subordine, de respectarea regulilor de tehnica aseptica de catre acesta;

d) controleaza respectarea circuitelor functionale din sectie;

e) raspunde de starea de curatenie din sectie;

f) transmite directorului de ingrijiri necesarul de materiale de curatenie, consumabile, dezinfectanti, elaborat in concordanta cu recomandarile serviciului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale;

g) controleaza respectarea masurilor de aseptie si antisepsie;

h) supravegheaza si controleaza activitatea in oficiul alimentar privind depozitarea, prepararea si distribuirea alimentelor, in special la bucataria dietetica, lactariu, biberonerie etc.;

i) supravegheaza calitatea prestatilor efectuate la spalatorie si sesizeaza directorului de ingrijiri orice deficiente constatate;

j) verifica igiena bolnavilor si a insotitorilor si face educatia sanitara a acestora;

k) urmareste efectuarea examenului organoleptic al alimentelor distribuite bolnavilor si insotitorilor si le indeparteaza pe cele necorespunzatoare, situatie pe care o aduce la cunostinta directorului de ingrijiri;

l) constata si raporteaza directorului de ingrijiri deficiente de igiena (alimentare cu apa, instalatii sanitare, incalzire);

- m)** coordoneaza si supravegheaza operatiunile de curatenie si dezinfectie;
- n)** participa la recoltarea probelor de evaluare a eficientei curateniei, dezinfectiei si sterilizarii impreuna cu echipa serviciului/compartimentului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale;
- o)** asigura necesarul de materiale (sapun, dezinfectant, prosoape de hartie, echipament de unica folosinta) si coordoneaza in permanenta respectarea de catre personal si insotitori a masurilor de izolare si controleaza prelucrarea bolnavilor la internare;
- p)** anunta la serviciul de internari locurile disponibile, urmareste internarea corecta a bolnavilor in functie de infectiozitate sau receptivitate;
- q)** coordoneaza si verifica aplicarea masurilor de izolare a bolnavilor cu caracter infectios si a masurilor pentru supravegherea contactilor, in conformitate cu ghidul de izolare elaborat de seful serviciului/coordonatorul compartimentului de prevenire a infectiilor asociate ingrijirilor medicale;
- r)** instruieste personalul din subordine privind autodeclararea imbolnavirilor si urmareste aplicarea acestor masuri;
- s)** semnaleaza medicului sef de sectie si/sau directorului de ingrijiri cazurile de boli transmisibile pe care le suspicioneaza in randul personalului;
- t)** instruieste si supravegheaza personalul din subordine asupra masurilor de igiena care trebuie respectate de vizitatori si personalul spitalului (portul echipamentului, evitarea aglomerarii in saloane);
- u)** verifica si raspunde de modul de manipulare a lenjeriei bolnavilor, colectarea si pastrarea lenjeriei murdare, dezinfectia lenjeriei de la bolnavii infectiosi, transportul lenjeriei murdare, transportul si pastrarea lenjeriei curate;
- v)** verifica si raspunde de modul de colectare a deseurilor infectioase si neinfectioase, de depozitare a lor pe sectie, de modul de transport la depozitul central;
- w)** controleaza si instruieste personalul din subordine asupra echipamentului de protectie si comportamentului igienic, precum si asupra respectarii normelor de tehnica aseptica si propune directorului de ingrijiri masuri disciplinare in cazurile de abateri;
- x)** raspunde de elaborarea procedurilor si protocoalelor de prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale pe sectie, in functie de manevrele si procedurile medicale identificate cu risc pentru pacienti, si se asigura de implementarea acestora;
- y)** raspunde de intocmirea si completarea registrului de monitorizare a infectiilor asociate asistentei medicale pe sectie;
- z)** raspunde de intocmirea si completarea registrului de expunere accidentala la produse biologice pe sectie.

13. Atributiile asistentei medicale responsabile de salon:

- a)** implementeaza practicile de ingrijire a pacientilor in vederea limitarii infectiilor;
- b)** se familiarizeaza cu practicile de prevenire a aparitiei si raspandirii infectiilor si aplicarea practicilor adecvate pe toata durata internarii pacientilor;
- c)** mentine igiena, conform politicilor spitalului si practicilor de ingrijire adecvate din salon;
- d)** informeaza cu promptitudine medicul de garda/medicul sef de sectie in legatura cu aparitia semnelor de infectie la unul dintre pacientii aflatii in ingrijirea sa;
- e)** initiaza izolarea pacientului care prezinta semne ale unei boli transmisibile si anunta imediat medicul curant si serviciul de prevenire si limitare a infectiilor asociate asistentei medicale;
- f)** limiteaza expunerea pacientului la infectii provenite de la vizitatori, personalul spitalului, alti pacienti sau echipamentul utilizat pentru diagnosticare;
- g)** semnaleaza medicului curant existenta elementelor sugestive de infectie asociata asistentei medicale;
- h)** participa la pregatirea personalului;

i) participa la investigarea focarelor.

14. Atributiile asistentei de la statia de sterilizare:

a) verifica modul de pregatire si impachetare a echipamentelor/instrumentarului, altor materiale trimise pentru sterilizare si respinge trusele necorespunzatoare;

b) efectueaza sterilizarea, respectand normele tehnice de sterilizare si instructiunile de sterilizare ale fiecarui aparat;

c) anunta imediat personalul tehnic de intretinere si pe directorul de ingrijiri cu privire la aparitia oricarei defectiuni care survine la aparatele de sterilizare;

d) raspunde de igiena incaperilor in care se face sterilizarea si de respectarea circuitelor;

e) eticheteaza corespunzator trusele si pachetele cu materiale sterilizate si tine evidenta activitatilor de sterilizare pe aparate si sarje, conform prevederilor legale in vigoare;

f) efectueaza teste de control al sterilizarii si tine evidenta rezultatelor;

g) respecta precautiile standard.

15. Atributiile directiilor de sanatate publica judetene, respectiv a municipiului Bucuresti:

a) desemneaza din compartimentul de specialitate persoane care asigura suport tehnic profesional pentru organizarea si functionarea planului de supraveghere a infectiilor asociate asistentei medicale, la solicitare;

b) prin compartimentul de supraveghere, verifica cel putin trimestrial registrul de monitorizare a infectiilor asociate asistentei medicale al unitatii medicale si valideaza rata de infectii din unitate in concordanta cu raportarile primite;

c) verifica rezultatele studiului anual de prevalenta de moment a infectiilor nosocomiale si a consumului de antibiotice din spital;

d) inspectia sanitara de stat verifica existenta si modul de aplicare a planului anual de activitate pentru supravegherea, prevenirea si limitarea infectiilor asociate asistentei medicale, respectarea normelor de igiena, functionalitatea circuitelor, procedurile de dezinfectie, sterilizare, respectarea prevederilor privind managementul deseurilor medicale si daca sunt respectate masurile serviciului/compartimentului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale si/sau ale coordonatorului programului/subprogramului de supraveghere a infectiilor asociate asistentei medicale din compartimentele de specialitate ale directiei de sanatate publica judetene.

ANEXA Nr. 2

Supravegherea si raportarea infectiilor asociate asistentei medicale

A. Organizarea supravegherii infectiilor asociate asistentei medicale in unitatile sanitare

Rata infectiilor asociate asistentei medicale este un indicator al calitatii si sigurantei pacientului.

Dezvoltarea sistemelor de supraveghere pentru monitorizarea ratei infectiilor asociate asistentei medicale este esentiala, aceasta fiind metoda cea mai eficienta de a identifica riscurile si deci de a scadea rata infectiilor intr-o unitate sanitara.

Scopul supravegherii este reducerea incidentei infectiilor asociate asistentei medicale si a costului acestora.

1. Obiectivele supravegherii sunt:

a) creșterea interesului personalului medical pentru depistarea, declararea și, în final, reducerea infecțiilor;

b) cunoașterea prevalenței și descrierea distribuției infecțiilor pe secții și tipuri de infecție, precum și monitorizarea tendințelor;

c) identificarea secțiilor care necesită programe de prevenire intensive și sustinute, precum și evaluarea impactului implementării programelor preventive.

2. Criteriile pe care trebuie să le îndeplinească un sistem de supraveghere sunt:

a) simplitate, astfel încât să nu implice eforturi mari din partea personalului și să nu necesite costuri mari din partea unității sanitare;

b) flexibilitate, astfel încât să permită modificări în funcție de nevoi;

c) acceptabilitate, asigurându-se astfel o participare activă a personalului și o bună calitate a datelor furnizate;

d) standardizare, utilizând o metodologie unică;

e) sensibilitate, astfel încât să capteze toate cazurile de infecție;

f) specificitate, prin utilizarea definițiilor de caz.

3. Componentele unui sistem de supraveghere sunt:

a) obiective specifice bine definite pentru fiecare tip de unitate sanitară, respectiv pentru fiecare secție;

b) perioada de timp precizată, definită pentru fiecare structură cu rol în supraveghere: secții, laborator, alte structuri ale unității;

c) indicatori de performanță măsurabili;

d) populația supravegheată definită;

e) tipurile de infecții supravegheate;

f) frecvența și durata raportării;

g) metoda de colectare a datelor;

h) asigurarea confidențialității;

i) analiză internă a datelor.

4. Metodele de supraveghere sunt:

a) Supravegherea pasivă

Aceasta este cea mai simplă metodă de supraveghere și implică simpla raportare a cazurilor de infecții depistate pe baza definițiilor de caz de către personalul unității sanitare și de către laboratorul de microbiologie.

Datele obținute sunt destul de limitate și nu permit analiză variațiilor între secții și a factorilor de risc, acestea nefiind un sistem suficient de sensibil.

b) Supraveghere activă

Supravegherea activă trebuie să fie efectuată periodic în unitatea sanitară, cu predilecție în secțiile identificate în harta riscurilor ca având risc crescut. Cea mai cunoscută metodă de supraveghere activă este verificarea activă a foilor de observație, pe esanșion randomizat.

O altă metodă este reprezentată de monitorizarea zilnică a rezultatelor bacteriologice și analiză acestora cu scopul depistării active a infecțiilor.

c) Studiile de prevalență de moment/perioadă

Prin această metodă pot fi identificate infecțiile apărute la pacienții internați la un anumit moment/intr-o perioadă de timp definită în unitatea sanitară sau într-o secție selectată (prevalență de moment/perioadă).

O echipă pregătită în acest sens verifică toate fișele de observație ale pacienților internați, interviuează personalul, vizitează pacienții, colectează datele clinice și de laborator, precum și factorii de risc (expunere la anumite manevre invazive). Datele sunt analizate pe baza definițiilor de caz și permit calcularea ratei de prevalență.

Rata de prevalență este dependentă de durata spitalizării și durata infecției.

În același timp se poate determina dacă infecția este încă prezentă la data efectuării studiului.

Un astfel de studiu este simplu, rapid și destul de ieftin.

Astfel de studii de prevalență repetate permit monitorizarea tendințelor și evaluarea impactului acțiunilor preventive.

Exemple de rate de prevalență:

Prevalența infecțiilor la 100 de pacienți internați:

$$\frac{\text{Număr de pacienți cu infecții la momentul studiului}}{\text{Număr de pacienți internați la momentul studiului}} \times 100$$

Prevalența infecțiilor urinare la 100 de pacienți cateterizați vezical:

$$\frac{\text{Număr de pacienți cu infecții urinare la momentul studiului}}{\text{Număr de pacienți expuși la cateterism vezical la momentul studiului}} \times 100$$

d) Studiile de incidență

Reprezintă studii prospective de identificare a infecțiilor și necesită monitorizarea pacienților pentru o perioadă de timp. Astfel, pacienții sunt urmăriți în timpul internării și o perioadă de timp după externare (de exemplu, pentru infecții de plagă chirurgicală).

Acest tip de supraveghere poate furniza date de incidență a infecțiilor, sub forma unei rate de atac, ceea ce permite monitorizarea tendințelor și definirea clară a legăturii cu un factor de risc (de exemplu, intervenția chirurgicală).

Acest tip de studiu este mai dificil, necesită timp și este mai costisitor, motiv pentru care se utilizează pentru secții cu risc (de exemplu, terapie intensivă) pentru o perioadă limitată de timp și pentru anumite infecții selectate (de exemplu, pneumonie asociată ventilatiei, plăgi chirurgicale, infecții transmise prin sânge, germeni multirezistenți).

Exemple de rate de incidență:

Rata de atac a infecțiilor cu *Staphylococcus aureus* Meticilino-rezistent (MRSA) la 100 de pacienți internați

$$\frac{\text{Numărul de cazuri noi de infecții cu MRSA}}{\text{Numărul de pacienți internați în aceeași perioadă de timp}} \times 100$$

Incidența pneumoniei de ventilație la 1.000 de zile de ventilație

$$\frac{\text{Numărul de cazuri noi de pneumonie de ventilație într-o perioadă de timp}}{\text{Numărul de zile de ventilație în aceeași perioadă de timp}} \times 1.000$$

5. Evaluarea sistemului de supraveghere

Toate sistemele de supraveghere necesită o validare a metodei utilizate care trebuie efectuată la intervale regulate de timp pe baza următoarelor criterii:

- a)** simplitate/flexibilitate/acceptanță;
- b)** raportare la timp, corect și complet;
- c)** utilitate;

d) eficienta si eficacitate (impactul).

B. Inregistrarea si raportarea infectiilor asociate asistentei medicale

1. Identificarea infectiilor asociate asistentei medicale constituie sarcina permanenta a unitatilor sanitare din sistemul sanitar de stat si privat.

2. Diagnosticul de infectie asociata asistentei medicale se va mentiona in toate actele medicale, de exemplu, foaia de observatie clinica, fisa de consultatie, registrul de consultatie etc.

3. Responsabilitatea corectitudinii datelor inregistrate revine medicului in ingrijirea caruia se afla pacientul.

4. Serviciul/Compartimentul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale stabileste un ritm de verificare in vederea depistarii cazurilor nediagnosticate, neinregistrate si neanuntate (ritm recomandat: minimum la 2 zile, maximum la 7 zile).

5. Serviciul/Compartimentul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale inregistreaza si declara si cazurile de infectii asociate asistentei medicale descoperite la verificarile pe care le face la nivelul sectiilor.

6. Toate unitatile sanitare au obligatia raportarii imediate a unui cumul de minimum 3 cazuri de infectie asociata asistentei medicale cu aceeasi etiologie, aparute intr-o perioada de timp si spatiu determinate, in cadrul sistemului national de alerta precoce si raspuns rapid organizat conform prevederilor legale in vigoare.

7. Focarele de infectii asociate asistentei medicale raportate de unitatile sanitare sau depistate prin autosesizare vor fi raportate de catre directia de sanatate publica judeteană si a municipiului Bucuresti in maximum 24 de ore, telefonic, la Institutul National de Sanatate Publica - centrul regional de sanatate publica la care este arondata.

8. Raportarea statistica a infectiilor asociate asistentei medicale va fi efectuata conform reglementarilor legale in vigoare.

9. Interventia in focar este responsabilitatea unitatii sanitare; aceasta poate solicita consultanta directiei de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti.

I. Registrul electronic unic de monitorizare a infectiilor asociate asistentei medicale al unitatii sanitare

1. La nivelul fiecarei sectii din unitatea sanitara se infiinteaza Registrul electronic unic de monitorizare a infectiilor asociate asistentei medicale, in format electronic - model prezentat in figura 1.

2. Registrul cuprinde toate cazurile de suspiciune de infectie asociata asistentei medicale depistate prin oricare dintre metodele de supraveghere descrise, precum si prin activitatea de screening al pacientilor implementata, dupa caz.

3. Sectiile transmit registrul de monitorizare catre serviciul/compartimentul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale saptamanal, in fiecare zi de luni pentru saptamana precedenta.

4. Clasificarea cazurilor va fi efectuata pe baza definitiilor de caz de catre serviciul/compartimentul de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale.

5. Registrul electronic unic al unitatii sanitare va fi pus la dispozitia managerului si a Comitetului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale pentru analiza.

6. Registrul electronic unic al unitatii sanitare va fi transmis electronic serviciului/compartimentului de supraveghere a bolilor transmisibile din cadrul directiei de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti saptamanal, in fiecare zi de marti pentru saptamana anterioara.

7. Serviciul/Compartimentul de supraveghere a bolilor transmisibile din cadrul directiei de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti are responsabilitatea validarii confirmarii/infirmarii cazurilor pe baza definitiilor de caz, trimestrial.

8. Serviciul/Compartimentul de supraveghere a bolilor transmisibile din cadrul directiei de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti are responsabilitatea analizei datelor si de a se autosesiza in situatia aparitiei unui cumul de cazuri care sugereaza existenta unui focar intr-o unitate sanitara.

II. Raportarea pe Fisa cazului de infectie asociata asistentei medicale

1. Toate cazurile de infectii asociate asistentei medicale care au fost confirmate se declara pe Fisa cazului de infectie asociata asistentei medicale - model prezentat in figura 2.

2. Fisa este completata de catre medicul curant al cazului si este insotita de semnatura si parafa.

3. Fisele cazurilor de infectii asociate asistentei medicale se transmit lunar, in-folio, directiei de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti, pana la data de 5 a lunii pentru luna precedenta. In unitatile sanitare in care acest lucru este posibil se organizeaza baza de date electronica a unitatii, dupa formatul unic national, care va fi transmisa directiei de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti.

4. Directiile de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti introduc fisele in baza de date nationala/alipesc bazele de date ale spitalelor; formatul electronic al bazei de date este pus la dispozitie de catre Institutul National de Sanatate Publica.

5. Directiile de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti transmit baza de date completata si verificata catre Institutul National de Sanatate Publica - centrul regional la care sunt arondate, pana la data de 15 a lunii pentru luna precedenta.

6. Baza de date nationala este gestionata de Institutul National de Sanatate Publica - Centrul Regional de Sanatate Publica Bucuresti, care are obligatia analizei si elaborarii rapoartelor trimestriale si anuale.

Figura 1 - Registrul electronic unic de monitorizare a infectiilor asociate asistentei medicale al unitatii

Nr. crt.	Sectia	Nr. FOCG	Varsta	Sex	Data internarii	Data depistarii	Mod de depistare (activa, pasiva, studiu de prevalenta, screening)	Germene identificat Da/Nu Daca da, care?	Rezistenta microbiana MDR* Da/Nu, Daca MDR, precizati	Tipul de proba in care a fost identificat germenele	Tipul infectiei/ localizarea colonizarii	Originea infectiei/colonizarii (internare anterioara, internare prezenta/ nedeterminata)	Clasificare finala (colonizare/ infectie/ infirmat)

* MDR = MRSA, ESBL, VRE, CRE/CPE, altele.

Figura 2 - Fisa cazului de infectie asociata asistentei medicale

METODOLOGIA
de supraveghere a expunerii accidentale a personalului
care lucreaza in sistemul sanitar la produse biologice

Scop: reducerea riscului de infectie postexpunere la sange si la alte produse biologice la personalul care lucreaza in sistemul sanitar

Obiective:

- a)** estimarea incidentei expunerii accidentale la produse biologice a personalului care lucreaza in sistemul sanitar;
- b)** ierarhizarea factorilor de risc (proceduri, dispozitive, timpul de lucru etc.);
- c)** evaluarea respectarii precautiunilor standard;
- d)** sensibilizarea personalului medical in sensul cunoasterii riscului expunerii la sange si la alte produse biologice si a aplicarii masurilor de prevenire a acestor expuneri accidentale si a consecintelor acestora;
- e)** aplicarea corecta a masurilor profilactice primare si secundare.

Tip de supraveghere: pasiva - colectarea datelor privind expunerea la produse biologice a personalului medico-sanitar, de ingrijire si auxiliar.

Datele privind raportarea expunerii accidentale la produse biologice sunt colectate pe baza:

- fisei de raportare a expunerii accidentale a personalului medico-sanitar, de ingrijire si auxiliar la produse biologice (figura 1);

- tabelului privind evidenta vaccinarilor personalului medico-sanitar cu expunere accidentala la produse biologice (figura 2);

- fisei unitatii sanitare privind situatia vaccinarii antihepatita B a personalului medico-sanitar, de ingrijire si auxiliar (figura 3).

Definitii:

a) persoana care lucreaza in sistemul sanitar - orice persoana (angajat, student, voluntar) ale carei activitati implica contactul cu pacienti, sange sau alte produse biologice provenite de la pacient, in cabinete, sectii, compartimente sau laboratoare;

b) expunere cu risc de infectie HIV, VHB, VHC, care necesita profilaxie postexpunere profesionala (PPEP) - accidentarea transcutana (de exemplu: intepatura cu ac sau taietura cu un obiect taios), contactul mucoaselor sau al pielii care prezinta leziuni ce ii afecteaza integritatea (de exemplu: expunerea pe o piele cu excoariatii, taieturi, delabrari, flictene, eczeme sau alte afectiuni dermatologice) sau contactul cutanat pe o piele intacta, dar cu o durata prelungita (de exemplu: cateva minute si chiar mai mult) sau implicarea unei suprafete intinse de contact cu sange, tesuturi sau alte produse biologice contaminate vizibil cu sange;

c) produse biologice - 1. sperma, secretii vaginale; 2. fluide (lichid cefalorahidian, sinovial, pleural, peritoneal, pericardic, amniotic); 3. concentrate de HIV (in laboratoare). In absenta sangelui vizibil in saliva, lacrimi, sudoare, urina, fecale, lapte aceste produse biologice nu

sunt considerate cu risc de infectie HIV si nu impun masuri de profilaxie antiretrovirală si de supraveghere medicală PPEP;

d) caz de expunere profesională - orice persoană care lucrează în sistemul sanitar și care a suferit o expunere accidentală cu risc de infectie HIV, VHB, VHC prin contact cu sânge sau alte produse biologice considerate cu risc de infectie.

Populația-tintă: persoanele care lucrează în sistemul sanitar, respectiv: personalul medico-sanitar și de îngrijire/auxiliar/tehnic, persoane aflate într-o formă de învățământ, voluntari.

Unitățile-tintă: unitățile sanitare publice, indiferent de subordonare și private

Atribuții în unitățile sanitare cu paturi

I. Compartimentul/Sectia în care a avut loc expunerea accidentală

a) Persoana expusă accidentală aplică imediat protocolul de management al expunerii accidentale la produse biologice, respectiv:

1. îngrijire de urgență:

- expunere cutanată: spălare cu apă și săpun 5 minute;
- expunere percutanată: spălare cu apă și săpun, urmată de aplicarea unui antiseptic cu timp de contact conform recomandărilor producătorului;
- expunere mucoasă: spălare cu ser fiziologic sau cu apă 5 minute.

2. chimioprofilaxie, pentru infecția HIV, administrată în funcție de tipul expunerii, starea pacientului-sursă

3. vaccinare postexpunere:

- în prima oră de la accident se prezintă la medicul șef de secție/compartiment sau la medicul șef de gardă;
- în termen de 24 de ore se prezintă la responsabilul serviciului/compartimentului de prevenire a infecțiilor asociate asistenței medicale pentru consultanță în vederea evaluării riscului;
- în termen de maximum 48 de ore anunță medicul de medicină muncii pentru luarea în evidență;

b) Medicul șef de secție/compartiment sau medicul șef de gardă:

- completează și transmite către serviciul/compartimentul de prevenire a infecțiilor asociate asistenței medicale, în maximum 24 de ore de la producerea expunerii accidentale, fișa de raportare a expunerii accidentale a personalului medico-sanitar, de îngrijire și auxiliar la produse biologice (figura 1);
- înregistrează expunerea accidentală în registrul de evidență a expunerilor accidentale la produse biologice al secției;
- asigură recoltarea esantioanelor de sânge de la pacientul-sursă în maximum 2 ore de la producerea expunerii accidentale, respectând legislația privind testarea voluntară cu consiliere;
- asigură recoltarea esantioanelor de sânge de la personalul expus accidental în maximum 2 ore de la momentul expunerii, respectând legislația privind testarea voluntară cu consiliere;
- asigură transportul esantioanelor de sânge provenite de la pacientul-sursă la laboratorul unității cu paturi în care a avut loc expunerea.

II. Unitatea sanitară în care s-a produs expunerea accidentală

- asigură prelevarea și testarea esantioanelor de sânge provenite de la pacientul-sursă și persoana expusă accidentală la produse biologice, în funcție de antecedentele cunoscute ale fiecăruia. Testele efectuate sunt: AgHBs, antiHBs, antiHBc, antiVHC, test HIV;
- asigură evaluarea persoanei expuse accidental de către medicul infecționist din spital sau trimiterea persoanei expuse către secția/spitalul de boli infecțioase/consult interdisciplinar;
- asigură vaccinarea antihepatita B, în cazul în care persoana expusă nu are marker care să indice faptul că a fost vaccinată sau a trecut prin boală;

- pentru cazurile in care chimioprofilaxia pentru infectia HIV este necesara, aceasta este asigurata de sectia/spitalul de boli infectioase.

III. Laboratorul spitalului in care a avut loc expunerea accidentala

- efectueaza testele solicitate atat pentru persoana expusa, cat si pentru pacientul-sursa;
- comunica rezultatele testarilor serviciului/compartimentului de prevenire a infectiilor asociate asistentei medicale in termen de 24 de ore.

IV. Serviciul/Compartimentul sau medicul responsabil pentru prevenirea infectiilor asociate asistentei medicale din spitalul in care a avut loc expunerea accidentala la produse biologice

- raspunde de informarea personalului cu privire la obligativitatea raportarii expunerii accidentale si metodele de prevenire;

- participa impreuna cu medicul infectionist la evaluarea riscului de infectie si consilierea cu privire la HIV, VHC, VHB;

- inregistreaza vaccinarea antihepatita B a persoanei expuse, in registrul de evidenta a expunerii accidentale la produse biologice al sectiei;

- urmareste vaccinarea persoanei expuse si finalizarea schemei de vaccinare;

- transmite situatia vaccinarilor persoanelor expuse accidental la produse biologice medicului de medicina muncii;

- colecteaza si trimite fisele de raportare a expunerii accidentale a personalului medico-sanitar, de ingrijire si auxiliar la produse biologice, completate, lunar, pana in data de 5 a lunii pentru luna anterioara, directiei de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti;

- transmite anual catre directia de sanatate publica judetena si a municipiului Bucuresti situatia vaccinarilor antihepatitice B efectuate postexpunere accidentala, situatie completata conform machetei prezentate in figura 2 de catre medicul de medicina muncii;

- intocmeste si transmite anual catre directia de sanatate publica judetena si a municipiului Bucuresti fisa unitatii sanitare privind situatia vaccinarii antihepatita B a personalului medico- sanitar, de ingrijire si auxiliar, conform machetei prezentate in figura 3.

V. Medicul de medicina muncii care deservește unitatea sanitară

- inregistreaza evenimentul in registrul propriu al expunerilor accidentale la produse biologice;

- urmareste aparitia semnelor evocatorii de infectie HIV/VHB/VHC;

- urmareste seroconversia pentru HIV si/sau VHB si/sau VHC la persoana expusa, pe baza testelor efectuate imediat dupa expunere si la 6 luni de la data expunerii sau, in cazul in care este posibil, prin determinarea viremiei HIV/VHC la 1 luna, cu respectarea confidentialitatii, conform legislatiei in vigoare;

- anual completeaza evidenta vaccinarilor personalului medico-sanitar expus la produse biologice (figura 2) si o trimite la serviciul/compartimentul sau medicul responsabil pentru prevenirea infectiilor asociate asistentei medicale;

- raporteaza expunerile accidentale la produse biologice a personalului din sistemul sanitar catre inspectoratul teritorial de munca, in conformitate cu Legea securitatii si sanatatii in munca [nr. 319/2006](#), cu modificarile ulterioare, si cu Hotararea Guvernului [nr. 243/2013](#) privind cerintele minime de securitate si sanatate in munca pentru prevenirea ranirilor provocate de obiecte ascutite in activitatile din sectorul spitalicesc si cel al asistentei medicale;

- face analiza semestrială a cazurilor de expunere accidentala profesionala si de seroconversie inregistrate in unitate.

VI. Atributiile directiilor de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti

- centralizeaza trimestrial fisa de raportare a expunerii accidentale a personalului medico-sanitar, de ingrijire si auxiliar la produse biologice din toate unitatile sanitare,

- analizeaza datele in conformitate cu metodologia transmisa de Institutul National de Sanatate Publica - Centrul Regional de Sanatate Publica Bucuresti;

- transmite trimestrial fisele de raportare a expunerii accidentale la produse biologice si rezultatele analizei catre Institutul National de Sanatate Publica - centrul regional de sanatate publica la care sunt arondate;

- colecteaza si centralizeaza datele din fisa unitatii sanitare privind vaccinarea antihepatita B a personalului medico-sanitar, de ingrijire si auxiliar (figura 3) si transmite anual, pana la data de 1 martie pentru anul precedent, datele centralizate la Institutul National de Sanatate Publica - Centrul Regional de Sanatate Publica Bucuresti.

VII. Atributiile Institutului National de Sanatate Publica

- primeste prin centrele sale regionale, de la directiile de sanatate publica judetene, fisele de raportare a expunerii accidentale a personalului medico-sanitar, de ingrijire si auxiliar la produse biologice si efectueaza analiza datelor la nivel regional si national;

- transmite Ministerului Sanatatii raportul de analiza anual si propuneri de interventii pentru limitarea expunerii;

- elaboreaza ghiduri de proceduri in vederea limitarii expunerii accidentale la produse biologice a personalului medico-sanitar, de ingrijire si auxiliar din unitatile sanitare.

Figura 1

Figura 2

Tabel privind situatia vaccinarilor personalului medico-sanitar in urma expunerii accidentale la produse biologice

Anul raportarii
Judetul

Unitatea sanitara

Nr. de expuneri accidentale la produse biologice inregistrate	Persoane vaccinate postexpunere accidentala la produse biologice	Persoane testate imediat dupa expunere	Persoane testate la 6 luni de la expunerea accidentala la produse biologice	Persoane cu seroconversie				
					HIV	VHB		VHC
						AgHBs pozitiv	Ac antiHBs pozitiv	
total	total	total	total	total				
medici	medici	medici	medici	medici				
asistente	asistente	asistente	asistente	asistente				
personal de ingrijire	personal de ingrijire	personal de ingrijire	personal de ingrijire	personal de ingrijire				
personal auxiliar	personal auxiliar	personal auxiliar	personal auxiliar	personal auxiliar				

Manager, Medic medicina muncii,
.....

Figura 3
**Fisa unitatii sanitare privind vaccinarea antihepatita B
a personalului medico-sanitar, de ingrijire si auxiliar**

Anul raportarii Unitatea sanitara
Judetul

Personal angajat	Personal vaccinat HB inainte de anul raportarii	Personal vaccinat HB in anul raportarii	Nr. personal cu Ac antiHBs prezenti (vaccinare incerta/neefectuata)	Nr. personal vaccinat in anul raportarii
total	total	total		
medici	medici	medici		
asistente	asistente	asistente		

personal de ingrijire	personal de ingrijire	personal de ingrijire		
personal auxiliar	personal auxiliar	personal auxiliar		

Manager,
.....

Seful serviciului/compartimentului de prevenire
a infectiilor asociate asistentei medicale,
.....

ANEXA Nr. 4

PRECAUTIUNILE STANDARD

Masuri minime obligatorii pentru prevenirea si limitarea infectiilor asociate asistentei medicale

Masurile standard reprezinta masurile minime de prevenire a infectiei care se aplica tuturor pacientilor ingrijiti, indiferent de statutul de infectiozitate suspectat sau confirmat al pacientului, in orice cadru unde este asigurata asistenta medicala .

Aceste proceduri sunt concepute atat pentru a proteja personalul sanitar, cat si pentru a preveni raspandirea infectiilor in randul pacientilor.

Masurile standard includ:

1. igiena mainilor, care este esentiala pentru a reduce riscul de raspandire a infectiilor. Utilizarea antisepticelor alcoolice este metoda preferata in toate situatiile clinice, cu exceptia cazurilor cand mainile sunt vizibil murdare (de exemplu, sange, alte fluide biologice) sau dupa examinarea pacientilor cu infectie cu *Clostridium difficile* sau norovirus, situatii in care trebuie utilizate apa si sapunul;
2. utilizarea echipamentului individual de protectie (de exemplu: manusi, halate, protectoare faciale), in functie de expunerea anticipata. Igiena mainilor este intotdeauna etapa finala dupa indepartarea si aruncarea echipamentului;
3. practici sigure de injectare, proceduri specifice pentru a preveni transmiterea bolilor infectioase de la un pacient la altul sau intre un pacient si personalul medical in timpul prepararii si administrarii medicamentelor de uz parenteral;
4. manipularea in conditii de siguranta a echipamentelor medicale sau contactul cu suprafetele potential contaminate din imediata apropiere a pacientului, proceduri specifice pentru prevenirea transmiterii bolilor infectioase de la un pacient la altul sau intre un pacient si personalul medical in timpul manipularii echipamentelor medicale si contactul cu obiectele sau suprafetele din mediu;
5. igiena respiratorie si eticheta de tuse (tehnica de tuse si stranut cu utilizarea de batiste de nas de unica folosinta cu pozitionarea la minimum 1 metru fata de celelalte persoane, urmata de igiena mainilor), ca element al precautiilor standard care se adreseaza in primul rand pacientilor si insotitorilor acestora cu simptomatologie de posibila infectie respiratorie care se aplica oricarei persoane cu asemenea manifestari cand intra in unitatea sanitara. Acest element al precautiilor standard este aplicat pentru prevenirea prompta a infectiilor respiratorii si trebuie aplicata la intrarea in unitatea sanitara (zonele de receptie si de triaj ale pacientilor).

Precautiile adresate cailor de transmitere

Masuri de precautie care se adreseaza cailor de transmitere a agentului patogen sunt destinate sa completeze precautiile standard la pacientii cu colonizari sau infectii, probabile sau cunoscute, cu agenti patogeni transmisibili sau cu patogeni importanti din punct de vedere epidemiologic. Aceste masuri de precautie suplimentare sunt utilizate pentru situatiile in care calea de transmitere nu este complet intrerupta prin utilizarea precautiilor standard.

Cele trei categorii de masuri adresate cailor de transmitere includ:

- Caile de transmitere pentru care pot fi necesare masuri suplimentare de precautie sunt:

1. Transmiterea prin contact:

1.1. direct, cand microorganismul se poate transmite de la o persoana la alta (contactul cu produse biologice): in timpul asistentei medicale si ingrijirii bolnavului de catre cadrele medicale sau in contact cu membrii familiei sau cu alti pacienti;

1.2. indirect, prin intermediul suprafetelor/obiectelor contaminate care implica transferul unui microorganism printr-o contaminare intermediara (de exemplu, contaminarea obiectelor, echipamentului, mancarii), cand:

1.2.1. igiena mainii personalului ce asigura actul medical/ingrijire este inadecvata;

1.2.2. echipamentul nu este curatat, dezinfectat sau sterilizat corespunzator intre pacienti;

1.2.3. patogenii sunt transferati prin instrumentar.

2. Transmiterea prin picaturi:

2.1. picaturile infectioase expulzate, atunci cand se stranută sau se tusește, sunt prea grele pentru a pluti in aer si se transfera la mai puțin de 2 m de la sursa;

2.2. raspandirea picaturilor poate fi:

2.2.1. directa - se realizeaza cand acestea ajung la nivelul mucoaselor sau sunt inhalate;

2.2.2. indirecta - se realizeaza cand acestea cad pe suprafete sau maini si sunt transmise pe mucoase sau alimente. Acest mod de transmitere este mai frecvent si este descris in infectiile respiratorii comune, gripa, infectii cu virus sincitial.

3. Transmiterea aeriana - transmitere care se realizeaza prin intermediul particulelor mici ($\leq 5\mu\text{m}$ in marime) care transporta microbi si pot fi transferati prin intermediul curentilor de aer pe o distanta mai mare de 2 m de la sursa. Aceste particule sunt inhalate (de exemplu, in cazul varicelei zoster, rujeolei si tuberculozei pulmonare).

Masurile suplimentare de precautie care vizeaza calea de transmitere includ:

1. pentru transmiterea prin contact:

1.1. utilizarea echipamentului de protectie cand este posibil contactul cu un mediu contaminat cu microbi rezistenti la antibiotice (de exemplu, enterococi rezistenti la vancomicina (VRE), Staphylococcus aureus rezistent la metilina MRSA) sau Clostridium difficile;

1.2. pacientul se poate amplasa intr-o rezerva singur sau intr-un salon cu un alt pacient infectat cu acelasi patogen;

1.3. la intrarea in salon trebuie purtate manusi curate si echipament de protectie curat;

2. pentru transmiterea prin picaturi pacientul se amplaseaza intr-o rezerva singur sau se cohorteaza intr-un salon cu alti pacienti infectati cu acelasi agent patogen.

Este necesara purtarea de protectoare faciale cand se lucreaza la 1-2 metri de pacient. In situatia in care este necesar transportul pacientului, acestuia i se aplica o masca.

3. pentru transmiterea aeriana - plasarea pacientului intr-o camera de izolare cu presiune negativa a aerului in raport cu coridoarele, aerul fiind evacuat direct spre exterior sau recirculat prin filtre HEPA de inalta eficienta cu 6-12 schimburi de aer pe ora.

In rezervele cu antecamera (sasuri), riscul de circulatie al aerului intre camera si coridor este redus la minimum. Acest sistem este mai usor de sustinut, dar dificil de amenajat din punct de vedere arhitectonic.

În situația în care nu există astfel de facilități simpla plasare a pacientului singur într-o rezervă care să aibă grup sanitar și dus reduce riscul de transmitere.

Pentru bolile care au mai multe căi de transmitere se poate utiliza o combinație de măsuri de precauție. Fie ca aceste măsuri sunt utilizate singular sau în combinație, acestea trebuie utilizate întotdeauna în plus față de precauțiile standard.

Este important de reținut:

Microorganismele care cauzează infecții asociate asistentei medicale pot să fie transmise de la pacienți infectați sau colonizate la alți pacienți și la personalului medical, de îngrijire sau auxiliar. Măsurile adecvate și aplicate în mod corespunzător pot reduce transmiterea acestora.

Măsurile se aplică în conformitate cu semnele și simptomele pacientului și în general nu se așteaptă rezultatele de laborator.